

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
О.А. Лагоднюк
2018 р.

05-08-34

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ТУРИЗМІ
Project Management in Tourism

спеціальність
specialty

242 "Туризм"
242 TOURISM

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління проектами в туризмі»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 242
"Туризм". – Рівне: НУВГП, 2018. – 20 с.

Розробники: Конарівська О. Б., к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-
ресторанної справи;
Яковишина М. С., старший викладач кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму та готельно-
ресторанної справи

Протокол від "05" вересня 2018 року № 1

Завідувач кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи
" __ " _____ 2018 року

_____ Коротун С.І.

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 242 "Туризм".

Протокол від "05" вересня 2018 року № 1

Голова науково-методичної комісії
" __ " _____ 2018 року

_____ Коротун С.І.

© Конарівська О. Б.,
Яковишина М. С., 2018
© НУВГП, 2018

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Управління проектами в туризмі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Туризм».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні, організаційно-правові та управлінські аспекти розробки нових проектів суб'єктів туристичної діяльності. Дисципліна вивчає форми, методи, інструменти та механізм управління розробкою проектів з метою забезпечення ефективного розвитку вітчизняних туристичних підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Управління проектами в туризмі» є складовою частиною циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Туризм». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів: «Туризмознавство», «Туроперейтинг», «Менеджмент в туризмі», «Маркетинг в туризмі» та ін. Дисципліна «Управління проектами в туризмі» завершує курс навчання магістра.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Дисципліна «Управління проектами в туризмі» є невід'ємною частиною програми підготовки фахівців з туризму, оскільки планування діяльності підприємств туристичної індустрії здійснюється на основі проектів.

Актуальність вивчення даного курсу підтверджує стрімкий розвиток туристичного бізнесу, який зацікавлений у створенні сучасного конкурентоспроможного туристичного продукту.

Курс «Управління проектами в туризмі» носить міждисциплінарний характер та покликаний подолати розрив між теоретичною підготовкою та практичними навичками. На лабораторних заняттях студенти навчаються працювати в команді та після успішного завершення курсу зможуть здійснювати управління проектами малого та середнього бізнесу.

Вивчення цієї дисципліни допоможе студентам сформувати цілісну систему компетентностей щодо ефективної розробки, впровадження і реалізації проектів на туристичних підприємствах.

Ключові слова: туризм; туристична послуга; туристичний продукт; управління проектами; інвестиції в туризмі; проекти туристичних підприємств.

Abstract

The Discipline «Project Management in Tourism» is an necessary part of the educational process in Tourism and Hospitality, because the tourism business planning is carried out on the basis of projects.

The urgency of the study of this course is confirmed by the rapid development of tourism business, which is interested in creating a modern competitive tourism product.

It is a cross-disciplinary course that is one of the ways in bridging the gap between theory and practice. The students will be excellent project team members and will be able to manage small to medium projects after successful completion of the course.

The study of the discipline «Project Management in Tourism» will help students to form a coherent system of knowledge and skills for effective project implementation at tourism enterprises.

Key words: investment in tourism; tourism; tourism service; tourism product; project management; projects of tourist enterprises.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 5,0	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	Цикл професійної підготовки	
Модулів – 1	Спеціальність 242 «Туризм»	Рік підготовки: 5-й	
Змістових модулів – 2		Семестр 10-й	
Загальна кількість годин – 150		денна форма навчання	заочна форма навчання
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Курсова робота	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4		26 год.	2 год.
		Лабораторні	
		24 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	88 год.
		Курсова робота:	
		50 год.	50 год.
		Вид контролю екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%

для заочної форми навчання – 25% до 75%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Управління проектами в туризмі» є надати студентам знання та розуміння, необхідні для ефективної роботи в команді задля успішного виконання проектів у туристичній сфері.

Вивчення дисципліни «Управління проектами в туризмі» – це теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців у галузі управління інвестиційними проектами підприємств, засвоєння особливостей їх реалізації у сфері туризму, формування у студентів цілісної системи знань і вмінь ефективного здійснення інвестиційних проектів на підприємстві.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління проектами в туризмі» є:

- ознайомлення з економічною сутністю та видами проектів туристичного підприємства;
- вивчення основних форм проектів у галузі туризму;
- оцінка інвестиційної привабливості окремих проектів підприємств;
- ознайомлення із сучасним методичним інструментарієм оцінки ефективності проектів;
- порядок підготовки до розгляду реальних проектів;
- інвестування капіталу в проекти підприємства туристичної сфери;
- ознайомлення й оцінка ризиків проектів в сфері туризму.

У результаті вивчення дисципліни "Управління проектами в туризмі" студент повинен:

знати:

- предмет, об'єкт і завдання управління проектами в туризмі;
- економічні основи управління проектами в туризмі;
- сутність та особливості управління проектами в туризмі;
- наукові підходи до управління проектами;
- механізм інвестування капіталу в проекти на туристичних підприємствах.

вміти:

- вміти проводити оцінку проектів в туризмі;
- вміти оцінювати ризики проектів в туризмі;
- застосовувати відповідний інструментарій управління проектами в діяльності підприємств сфери туризму;
- визначати результативність розробленої стратегії управління проектами підприємства та визначати її основні параметри.

мати компетентності:

- здатність управління проектами для досягнення цілей господарської діяльності підприємств туристичної індустрії;
- уміння застосовувати методи та інструменти управління проектами;
- уміння виконувати основні функції управління проектами в туризмі.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Управління проектами в туризмі

Змістовий модуль 1. Наукові основи управління проектами в туризмі

Тема 1. Теоретичні засади управління проектами туристичного підприємства

Предмет курсу «Управління проектами в туризмі». Економічна сутність, задачі та цілі дисципліни «Управління проектами в туризмі». Поняття проекту як об'єкта управління, його роль у забезпеченні розвитку туристичної галузі. Принципи управління проектами підприємства, їх характеристика. Цілі, завдання, функції та результати впровадження проектів в туризмі.

Класифікація видів проектів туристичних підприємств за різними ознаками: за функціональною спрямованістю, зі цілями інвестування, за сумісністю реалізації, за термінами реалізації, за обсягом необхідних інвестиційних ресурсів, за передбачуваною схемою інвестування. Капітальні вкладення як форма реального інвестування.

Учасники проекту, їх склад та функції. Життєвий цикл проекту. Структура проекту та характеристика складових елементів підприємства туристичної індустрії. Механізм реалізації проектів на підприємстві.

Тема 2. Інвестування капіталу в проекти туристичного підприємства

Етапи фінансування проекту туристичного підприємства. Поняття «інвестиції в туризмі». Сутність інвестиційної діяльності підприємства, її форми та методи здійснення. Основні складові інвестиційного процесу. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Інвестор як самостійний суб'єкт підприємницької діяльності.

Поняття «інвестиційний процес». Схеми інвестування. Форми капіталу. Схема інвестиційного процесу туристичного підприємства (інвестиції, цілі інвестора, терміни вкладення інвестицій).

Тема 3. Аналіз та планування проектів туристичного підприємства

Організаційне забезпечення розробки інвестиційних проектів на підприємстві. Аналіз інвестиційних проектів на підприємстві, цілі та напрями його проведення: аналіз проектної діяльності підприємства в цілому та окремих проектів. Методи аналізу проектів підприємства: горизонтальний (трендовий) аналіз, вертикальний (структурний), порівняльний аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів, інтегральний аналіз.

Інформаційне забезпечення аналізу інвестиційної діяльності підприємства, внутрішні та зовнішні джерела отримання інформації. Характеристика показників інформаційного забезпечення проектного менеджменту.

Сутність інвестиційного планування та його основні системи: прогнозування, поточне планування та оперативне планування інвестиційної діяльності.

Характеристика основних видів розроблюваних на підприємстві поточних інвестиційних планів: план обсягу інвестиційної діяльності у розрізі окремих форм реального і фінансового інвестування, план доходів і витрат з інвестиційної діяльності, план надходження і витрачання коштів у процесі інвестиційної діяльності, балансовий план. Сутність бюджету як форми оперативного плану інвестиційної діяльності.

Системи внутрішнього інвестиційного контролю підприємства. Сутність інвестиційного контролінгу та його основні функції. Етапи здійснення інвестиційного контролінгу: визначення об'єктів та сфер контролінгу, формування системи контролюваних показників, розробка системи кількісних стандартів контролю, побудова системи моніторингу показників інвестиційного контролінгу, формування пропозицій щодо усунення відхилень.

Концепція зміни вартості грошей у часі. Методичний інструментарій оцінки теперішньої та майбутньої вартості інвестиційного капіталу. Дисконтування грошових потоків в інвестиційних розрахунках. Визначення доходності інвестицій.

Ставка процента як вартість споживання. Поняття періодичної, номінальної та ефективної процентної ставки, алгоритми їх розрахунку. Аннуїтет. Методи розрахунку поточної, теперішньої вартості аннуїтетних платежів.

Врахування впливу фактора інфляції в управлінні різними аспектами інвестиційної діяльності підприємства. Принципи інвестиційних розрахунків в умовах інфляції. Номінальні та реальні грошові потоки, методи їх оцінки. Розрахунок номінальної та реальної процентної ставки. Складові номінальної ставки відсотка: реальна ставка і поправка на інфляцію (інфляційна премія). Розрахунок реальної процентної ставки за допомогою моделі Фішера.

Врахування в інвестиційних розрахунках фактора ліквідності. Критерії оцінки рівня ліквідності об'єктів інвестування (час конвертації, рівень фінансових втрат). Методичний інструментарій формування необхідного рівня доходності інвестиційних операцій з урахуванням фактора ліквідності. Визначення необхідного рівня премії за ліквідність, теперішньої і майбутньої вартості інструмента інвестування з урахуванням фактору ліквідності.

Тема 4. Специфіка управління проектами в туризмі

Задачі управління проектами в туризмі: забезпечення високих темпів розвитку туристичної галузі через реалізацію ефективних проектів, отримання максимально можливого доходу від реалізації проектів, мінімізація рівня інвестиційного ризику, забезпечення платоспроможності й фінансової стійкості підприємств у процесі здійснення проектів, пошук шляхів прискорення реалізації діючих проектів реальних інвестицій.

Характеристика основних особливостей управління проектами в туризмі. Суб'єкти та об'єкти проекту в сфері туризму.

Джерела фінансування проектів у туризмі. Специфічні види інвестиційних проектів: інфраструктура інвестиції, інвестиції у «туризм та відпочинок», інші.

Поняття та оцінка інвестиційної привабливості туристичної галузі. Система основних показників, що характеризують інвестиційну привабливість туристичної галузі. Методи дослідження інвестиційної привабливості туристичної галузі.

Інвестиційна привабливість окремих туристсько-рекреаційних регіонів, параметри її оцінки. Система показників, що оцінюють інвестиційну привабливість регіонів. Методи дослідження інвестиційної привабливості окремих туристсько-рекреаційних регіонів.

Тема 5. Формування стратегії управління проектами підприємства

Поняття стратегії управління проектами та її роль в економічному розвитку підприємства. Система основних елементів, що формують стратегічний інвестиційний рівень підприємства. Основні задачі розробки стратегії управління проектами туристичного підприємства. Принципи розробки стратегії управління проектами, їх характеристика.

Стратегічні цілі управління проектами, вимоги до їх формування. Класифікація стратегічних цілей управління проектами за визначеними ознаками: видами очікуваного ефекту, функціональними напрямками інвестиційної діяльності, об'єктами стратегічного управління, спрямованістю результатів, пріоритетністю значення, характером впливу на очікуваний кінцевий результат, спрямованістю відтворювального процесу тощо.

Послідовність процесу розробки стратегії управління проектами, зміст основних його етапів: визначення періоду формування стратегії управління проектами, дослідження чинників зовнішнього інвестиційного середовища і кон'юнктури інвестиційного ринку, оцінка сильних і слабких сторін діяльності підприємства формування стратегічних цілей, вибір стратегічних напрямків та форм інвестиційної діяльності, визначення стратегічних напрямків фінансування проектів, формування інвестиційної політики по основних аспектах інвестиційної діяльності, розробка системи організаційно-економічних заходів щодо забезпечення реалізації стратегії управління проектами, оцінка її результативності.

Оцінка результативності розробленої стратегії управління проектами підприємства, її основні параметри.

Змістовий модуль 2. Особливості управління проектами в туризмі

Тема 6. Управління фінансовим забезпеченням реалізації проектів туристичного підприємства

Поняття джерел фінансування проектів підприємства та їх класифікація за титулом власності, по групах джерел залучення відносно підприємства, за натурально-речовою формою залучення, за періодом залучення, за національною приналежністю власників капіталу, за цільовим напрямом використання, по забезпеченню окремих стадій процесу управління проектами. Основні принципи формування джерел фінансування проектів туристичного підприємства.

Політика формування джерел фінансування проектів підприємства, характеристика етапів її розробки. Обґрунтування загальної потреби підприємства в джерелах фінансування. Основні методи визначення потреби в джерелах фінансування проектів: балансовий, метод аналогій, метод капіталомісткості. Основні схеми фінансування реальних проектів: повне внутрішнє самофінансування, акціонування, венчурне фінансування, кредитне фінансування, змішане (дольове) фінансування. Фактори, що впливають на вибір схеми фінансування проекту.

Характеристика джерел фінансування проектів, їх склад та структура. Переваги та недоліки використання власного та позикового капіталу при фінансуванні проектів туристичного підприємства. Напрямки оптимізації структури джерел фінансування проектів туристичного підприємства.

Тема 7. Управління реальними проектами підприємства

Роль реального інвестування у забезпеченні економічного розвитку підприємства, його особливості. Характеристика основних форм реальних інвестиційних проектів підприємств туристичної індустрії: придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво, перепрофілювання діяльності, реконструкція, модернізація, оновлення окремих видів обладнання, інноваційне інвестування, інвестування приросту запасів матеріальних оборотних активів та ін.

Привабливість окремих підприємств туристичної індустрії, методичні засади її дослідження. Характеристика фінансового стану підприємств при оцінці їх інвестиційної привабливості. Критерії оцінки інвестиційної привабливості підприємства туристичної індустрії. Вимоги до розробки проектів, порядок його розробки.

Оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів. Система основних показників, що визначаються в процесі оцінки (чистий приведений дохід, індекс дохідності, період окупності дисконтований, внутрішня ставка дохідності, індекс рентабельності, період окупності недисконтований), алгоритми їх розрахунку.

Обґрунтування інвестиційних рішень з позицій альтернативної вартості. Поняття бюджетування капітальних вкладень, етапи його здійснення: визначення витрат по проекту, оцінка очікуваного грошового потоку з урахуванням фактору часу, аналіз рівнів ризику по проекту, визначення ціни інвестиційного проекту, визначення економічного ефекту від реалізації проекту.

Поняття бізнес-плану реалізації інвестиційного проекту, його зміст і порядок розробки. Характеристика розділів бізнес-плану – резюме, передумови, основна ідея проекту, аналіз ринку й концепція маркетингу, обсяг і структура продуктової (експлуатаційної) програми, обґрунтування місця розташування об'єкта інвестування, характеристика середовища, необхідного матеріально-технічного забезпечення і витрат з ним пов'язаних, характеристика забезпечення трудовими ресурсами, календарний план реалізації інвестиційного проекту, фінансовий план та оцінка ефективності проекту, аналіз беззбитковості діяльності підприємства після інвестиції, визначення запасу фінансової міцності.

Тема 8. Особливості управління інноваційними проектами туристичного підприємства

Поняття інноваційних проектів підприємства, характеристика її основних форм в сфері туризму. Мета та принципи управління інноваційними проектами.

Визначення основних напрямів інноваційної діяльності підприємства, формування потреби в інноваційних інвестиціях підприємства на майбутній період. Порядок вибору інноваційних проектів в туризмі, методика оцінки їх привабливості.

Планування потреби в фінансуванні для здійснення інноваційних проектів. Методика оцінки ефективності окремих інноваційних проектів туристичного підприємства.

Тема 9. Управління фінансовими проектами підприємства

Роль фінансових проектів в здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємства. Особливості реалізації фінансових проектів. Характеристика основних форм фінансових проектів підприємства – вкладення капіталу в доходні види фондових інструментів, в статутні фонди інших підприємств, в доходні види грошових інструментів. Головна мета та принципи реалізації фінансових проектів.

Політика управління фінансовими проектами підприємства, характеристика етапів її розробки. Дослідження обсягів, тенденцій зміни вкладення капіталу у фінансові інструменти, визначення структури та складу фінансових проектів в розрізі окремих фінансових інструментів, оцінка доходності фінансового інвестування в цілому і по окремих фінансових інструментах, обґрунтування обсягів, форм фінансових проектів та джерел їх фінансування на плановий період, оцінка інвестиційних якостей обраних інструментів, формування інвестиційного фінансового портфеля.

Оцінка ефективності реалізації окремих фінансових проектів. Моделі оцінки реальної вартості цінних паперів (облігацій, акцій тощо). Характеристика основних інструментів фондового ринку України на сучасному етапі.

Тема 10. Управління ризиками проекту туристичного підприємства

Характеристика ризиків, що супроводжують реалізацію проектів туристичного підприємства. Класифікація видів ризиків, що виникають при реалізації проектів за різними ознаками: сферами прояву, формами інвестування, джерелами виникнення.

Систематичний та несистематичний ризик. Загальний та ринковий ризик проекту. Оцінка рівня ризику проекту економіко-статистичним методом. Алгоритми розрахунку дисперсії, середньоквадратичного відхилення, напівдисперсії розподілу вірогідності коефіцієнту варіації. Розрахунок очікуваної доходності проекту. Експертні методи оцінки рівня ризику проекту, умови їх застосування. Аналогові методи оцінки рівня ризику. Премія за ризик, принципи її визначення. Фактори, що впливають на рівень ринкового ризику проектів. Диверсифікація ризику.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	(денна форма)					(заочна форма)					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
		лекц.	лаб	КР	СР		лекц.	лаб.	КР	СР	
Модуль 1. Управління проектами в туризмі											
Змістовий модуль 1. Наукові основи управління проектами в туризмі											
Тема 1. Теоретичні засади управління проектами туристичного підприємства	14	2	2	2	8	14	2		2	10	
Тема 2. Інвестування капіталу в проекти туристичного підприємства	14	2	2	2	8	14			2	12	
Тема 3. Аналіз та планування проектів туристичного підприємства	14	2	2	2	8	14		2	2	10	
Тема 4. Специфіка управління проектами в туризмі	14	2	2	2	8	14			2	12	
Тема 5. Формування стратегії управління проектами підприємства	18	4	4	2	8	18		2	2	14	
Разом за змістовим модулем 1	74	12	12	10	40	74	2	4	10	58	
Змістовий модуль 2. Особливості управління проектами в туризмі											
Тема 6. Управління фінансовим забезпеченням реалізації проектів туристичного підприємства	14	2	2		8	2	14		8	6	
Тема 7. Управління реальними проектами підприємства	14	2	2		8	2	14		2	8	2
Тема 8. Особливості управління інноваційними проектами туристичного підприємства	14	2	2		8	2	14			8	6
Тема 9. Управління фінансовими проектами підприємства	16	4	2		8	2	16		2	8	8
Тема 10. Управління ризиками проекту туристичного підприємства	18	4	4		8	2	18		2	8	8
Разом за змістовим модулем 2	76	14	12		40	10	76	-	6	40	30
Усього годин	150	26	24		50	50	150	2	10	50	88

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Теоретичні засади управління проектами туристичного підприємства	2	
2.	Тема 2. Інвестування капіталу в проекти туристичного підприємства	2	
3.	Тема 3. Аналіз та планування проектів туристичного підприємства	2	2
4.	Тема 4. Специфіка управління проектами в туризмі	2	
5.	Тема 5. Формування стратегії управління проектами підприємства	4	2
6.	Тема 6. Управління фінансовим забезпеченням реалізації проектів туристичного підприємства	2	
7.	Тема 7. Управління реальними проектами підприємства	2	2
8.	Тема 8. Особливості управління інноваційними проектами туристичного підприємства	2	
9.	Тема 9. Управління фінансовими проектами підприємства	2	2
10.	Тема 10. Управління ризиками проекту туристичного підприємства	4	2
	Разом	24	10

6. Самостійна робота

Самостійна робота полягає в опрацюванні окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях. Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання: підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год. занять, підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС.

№ з/п	Назва теми	Кількість год.	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Теоретичні засади управління проектами туристичного підприємства	8	10
2.	Тема 2. Інвестування капіталу в проекти туристичного підприємства	8	12
3.	Тема 3. Аналіз та планування проектів туристичного підприємства	8	10
4.	Тема 4. Специфіка управління проектами в туризмі	8	12
5.	Тема 5. Формування стратегії управління проектами підприємства	8	14

6.	Тема 6. Управління фінансовим забезпеченням реалізації проектів туристичного підприємства	2	6
7.	Тема 7. Управління реальними проектами підприємства	2	2
8.	Тема 8. Особливості управління інноваційними проектами туристичного підприємства	2	6
9.	Тема 9. Управління фінансовими проектами підприємства	2	8
10.	Тема 10. Управління ризиками проекту туристичного підприємства	2	8
	Разом	50	88

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Курсова робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Перший (теоретичний) розділ містить огляд сучасного стану проблеми, що є предметом дослідження. Другий (аналітичний) розділ базується на проведенні комплексних досліджень предмета та об'єкта аналізу на різних етапах управління проектом, вивченні факторів, що визначають стан предмета та об'єкта дослідження. Третій (практичний) розділ містить основні шляхи реалізації запропонованого проекту і засоби управління ним. Оптимальний обсяг основного змісту курсової роботи становить 25-30 друкованих аркушів.

В залежності від теми дослідження, у курсовій роботі відображаються такі питання:

Вступ

1. Теоретичне обґрунтування обраної проблеми, що полягає в розробці практичних рекомендацій стосовно управління проектами в туризмі:
 - основні принципи методи та інструменти вирішення обраної проблеми;
 - методологія вирішення даної проблеми;
 - світовий досвід вирішення проблеми управління проектами в туристичній індустрії.
2. Загальна характеристика проекту:
 - організаційна структура проекту;
 - етапи, строки виконання та ресурси проекту;
 - SWOT-аналіз (PEST-аналіз);
 - стратегії реалізації проекту.
3. Практична частина:
 - основні напрями створення проектної команди;
 - управління ризиками проекту і його якістю;
 - обґрунтування економічної ефективності проекту;
 - практичні рекомендації щодо впровадження та реалізації проекту.

Висновки

Додатки

8. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій: використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті; проводиться дискусійне обговорення проблемних питань; задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод "переваги та недоліки", метод "Робота в мережі", ділові ігри, екскурсійні заняття.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. У процесі викладання лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає питання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Наприклад, під час викладання теми пропонується більш детально зупинитися на розгляді проблемного питання "Специфіка управління проектами в туризмі".

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. У процесі викладання лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати під час розв'язання проблеми.

Міні-лекції передбачають викладання навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу щодо відтворення інформації,

яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, внаслідок якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників подій. Передбачено в темі "Управління реальними проектами на підприємства туристичного бізнесу".

Метод "Обговорення тематичних зображень" дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

Метод вільних асоціацій – форма активізації навчання, що передбачає при розгляді питання виділення проблем, розробку комплексу заходів для їх вирішення.

Метод мозкового штурму спрямований на формування здатності студентів до генерування нових нестандартних ідей.

Метод "переваги та недоліки" сприяє розвитку здібностей до аналізування та критичного мислення.

Метод порівняння формує здібності до співставлення інформації та використаний для аналізу спеціальних програмних продуктів з управління діяльністю туроператорів і туристичних агентів.

Метод "Обговорення на місці" передбачає висловлювання своїх думок з сформульованого проблемного питання без підготовки.

Метод "Робота в мережі" спрямована на формування вміння працювати в команді та виділяти основні положення дискусії. Передбачається, що всі студенти діляться на групи та обирається один координатор, який підходить до кожної групи, проводить моніторинг їх роботи та виділяє найбільш вагомі положення дискусій.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити

процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

9. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується оцінювання знань за наступними видами робіт: поточне тестування та опитування; усне опитування; підсумкове тестування з кожного змістового модуля; перевірка виконаних практичних завдань; підготовка та презентація реферату, міні лекцій; підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Індивідуальна робота є обов'язковим елементом модуля і виконується обов'язково в часових рамках вивчення певного модуля.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, розрахунково-графічна робота, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено небало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, які отримують студенти

Курсова робота

Пояснювальна записка	Практична частина	Захист роботи	Сума
40	20	40	100

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	10	5	5	5	5	10	40	100

T1, T2... T12 — теми змістових модулів.

Поточний контроль (60 балів): тестування, опитування, індивідуальна робота, модульні контролю (комп'ютерне тестування).

Підсумковий контроль (40 балів): екзамен – центр незалежного тестування (комп'ютерне тестування).

10. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену та курсової роботи
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Управління проектами в туризмі» включає:

1. Опорний конспект лекцій *(на електронному і паперовому носіях)* за всіма темами курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.

2. Пакети тестових завдань з кожної теми та в цілому по всьому курсу дисципліни.

3. 05-08-54 Конарівська О.Б., Яковишина М.С. (2018) Методичні вказівки до курсової роботи із дисципліни «Управління проектами в туризмі» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 242 «Туризм» денної і заочної форм навчання.

4. 05-08-65 Конарівська О.Б., Яковишина М.С. (2018) Методичні вказівки до практичних робіт із дисципліни «Управління проектами в туризмі» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 242 «Туризм» денної і заочної форм навчання.

5. 06-01-208 Ковшун, Н. Е. Левун, О. І. (2017) Методичні вказівки до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Управління проектами» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/5791>

6. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Управління проектами в туризмі» (для студентів 5-го курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальності 8.14010301 – Туризмознавство). Харків : ХНУМГ, 2015. 27 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/40508/1/2015%20печ.%20425M%20методичка_TYP.pdf

12. Рекомендована література

Базова

1. Балабанова Л. В., Холод В. В., Балабанова І. В. Стратегічний маркетинг : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 612 с.

2. Боярко І. М., Грищенко Л. Л. Інвестиційний аналіз : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2011. 316 с.

3. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.

4. Мазур І. І., Шапиро В. Д., Ольдерогге Н. Г. Управление проектами : учеб. пособие. 2-е изд. Москва : Омега-Л, 2004. 664 с.

5. Ноздріна Л. В., Яшук В. І., Полотай О. І. Управління проектами : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 432 с.

6. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України : практ. посібник. Київ : ТОВ «Софія-А», 2012. 80 с.

Допоміжна

1. Лещенко М. И. Менеджмент инвестиционных рисков : учеб. пособие Москва : МГИУ, 2003. 187 с.

2. Мартин О. М. Основи маркетингу : навч. посібник. Львів : ЛДУБЖД, 2015. 409 с.

3. Окландер М. А., Жарська І. О. Поведінка споживача : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 208 с.

4. Останкова Л.А., Шевченко Н. Ю. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 256 с.

5. Редько В.Є. Проектний підхід до управління розвитком туризму. Наук. вісн. Херсон, держ. ун-ту. Сер. «Екон. науки», 2014. Вип.7. Ч.3. С.167-170.

13. Інформаційні ресурси

1. Туризм. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=4268f55c-fec7-4d63-b4d3-1a0311a7297b&tag=Turizm>
2. Туризм. Економічна статистика. Державний комітет статистики України : веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tur.htm
3. Капітальні інвестиції. Економічна статистика. Державний комітет статистики України : веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ6_u.htm
4. Закон України про туризм : веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
5. Форум по Microsoft Project. Методологія та інструментарій в управлінні проектами : веб-сайт. URL: <http://microsoft-project.com.ua/>
6. ISO 31000 - Risk management. International Organization for Standardization. URL: <https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso:31000:ed-2:v1:en>
7. The World Bank. Projects & Operations. Tourism Project URL: <http://projects.worldbank.org/P007356/tourism-project?lang=en>
8. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017 URL: <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitiveness-report-2017>
9. EUROPEAN TOURISM 2017 - TRENDS & PROSPECTS (Q4/2017): URL: [http://etc-corporate.org/reports/european-tourism-2017-trends-and-rospects-\(q4-2017\)](http://etc-corporate.org/reports/european-tourism-2017-trends-and-rospects-(q4-2017))
10. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії наукової бібліотеки НУВГП. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua>